

I. Application of טעם כעיקר to בשר בחלב

7. חולין דף קח.א

מתני'. טיפת חלב שנפלה על החתיכה, אם יש בה בנותן טעם באותה חתיכה - אסור. ניער את הקדרה, אם יש בה בנותן טעם באותה קדרה - אסור.

גמ'. אמר אביי:

טעמו ולא ממשו בעלמא - דאורייתא, דאי סלקא דעתך דרבנן,

- מבשר בחלב מאי טעמא לא גמרינן דחודש הוא, אי חודש הוא, אף על גב דליכא נותן טעם נמי! אמר ליה רבא דרך בשול אסרה תורה:

אמר חזיי טעמו ולא ממשו בעלמא דאורייתא - הא דאסרינן בכל איסורין משנתנו טעם זכיתר אע"פ שאין אוכל ממש כגון סילק האיסור ואין כאן אלא טעמו דאורייתא היא דגמרינן מצטרף בחלב דאסריה רחמנא זכיליה כדגמרינן לקמן חולין (דף קטו) מלא תצטל שלשה פעמים האמורים צתורח ואע"ג דכי מסלק זה מתוך זה לאחר צטולו אין כאן אלא הטעם ומיניה גמרינן לכל איסורין - צמה מלינו:

8. תוספות חולין דף נח

ונראה לפרש דמשרת אתא לטעם כעיקר ודרשה גמורה היא ולא אסמכתא והא דאמר חזיי צפרק כל הצטרף (לקמן דף קח) ש"מ טעמו ולא ממשו בעלמא דאורייתא דאי דרבנן מצטרף בחלב מאי טעמא לא גמרינן לכו דחודש הוא אי חודש הוא אע"ג דליכא נותן טעם נמי אמר לך רבא דרך צטול אסרה תורה פירוש לעולם דרבנן כתם דיחוי בעלמא הוא כלומר מהכא לא תידוק

II. בשר בחלב in Utensils

9. עבודה זרה דף עה - עו

ספר במדבר פרק לא

כאליאמר אלעזר הכהן אל-אנשי הצבא הבאים למלחמה זאת חקת התורה אשר-צוה יהוה את-משה: כבאך את-הזהב ואת-הכסף את-הנחשת את-הברזל את-הבדיל ואת-העפרת: בגבל דבר אשר-יבא באש תעבירו באש וטהר אך במי נדה יתחטא וכל אשר לא-יבא באש תעבירו במים:

רש"י עבודה זרה דף עה - עו

גיטולי עובדי כוכבים דאסר רחמנא- צמדין דכתיב תעבירו באש וטהר דצעי הגעלה היכי משכחת לה

צת יומא- שצטל צה עובד כוכבים היום אצל צישל צה אחרת צה כצו הפיג צה טעמו צלינת לילה ושוב כשפולטו צתצטיל אחר אינו אלא לפגם

ת"ר: הלוקח כלי תשמיש מן העובדי כוכבים, דברים שלא נשתמש בהן - מטבילין והן טהורין דברים שנשתמש בהן ע"י צונן, כגון כוסות וקתוניות וצלוחיות - מדיחין ומטבילין והם טהורין דברים שנשתמש בהן ע"י חמין, כגון היורות הקומקמוסין ומחמי חמין - מגעילין ומטבילין והן טהורין דברים שנשתמש בהן ע"י האור, כגון השפודין והאסכלאות - מלבנן ומטבילין והן טהורין. וכולן שנשתמש בהן עד שלא יטביל וישלל יגעיל וישלל ילבן - תני חדא: אסור, ותניא אידך: מותר! ל"ק: הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם - אסור, הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם- מותר. ולמאן דאמר נותן טעם לפגם - מותר, גיעולי עובדי כוכבים דאסר רחמנא היכי משכחת לה? אמר רב חייא בריה דרב הונא: לא אסרה תורה אלא קדירה בת יומא, דלאו נותן טעם לפגם הוא. מכאן ואילך לישתרי! גזירה קדירה שאינה בת יומא משום קדירה בת יומא.

10. שלחן ערוך יורה דעה צג:א

קדירה שבשל בה בשר לא יבשל בה חלב. ואם בישל בה בתוך מעת לעת, אסור בנותן טעם. רמ"א - וצריך לשער נגד כל הקדירה

11. פרי מגדים הקדמה לבשר בחלב

טעם כעיקר ביצד ל"מ בשר שקיבל טעם מחלב י"א דהוה ממשו אפי' חלב שקיבל טעם מבשר נאסר החלב וכן קדירה שבישל בה בשר וכתוך מעל"ע בישל חלב אסור מ"ה לכ"ע אף למ"ד טעם כעיקר דרבנן בשר בחלב מקרא מלא הוא דאסור מ"ה ומילקא נמי היה לקי (ובשאר איסורין י"א דלא לקי) ועדיין יש לעיין קדירה שבישל בה בשר ואח"כ חלב או להיפך י"ל למ"ד שכ"ע לאו ד"ת ה"ה בכ"ח כן וגהי דגלי קרא כמבשל גוף כב"ה יחד שכ"ע ביה ד"ת ולא במל חד כב' דחיק אוכל טעם כמ"ש הרשב"א בחדושו בסוגיא דרוע בשילה אבל בקדירה דאיקלש טעמיה דהוה ג"ט בר ג"ט טעם א' בקדירה וטעם ב' לבשר נהי דהוה טעם ב' לאיסורא מ"ט אין לנו ראייה דהוה ד"ת בשלמא לדין טכ"ע ר"ת מגיעולי עוברי כוכבים ילפינן אלמא טעם שני כממש חשיב ואין לחלק בין היתרא בלע לאיסורא בלע מ"ה כמו שהארכנו בזה בספר גינת וורדים כלל ס"ז נושא"כ להאומרים טכ"ע דרבנן ולא ילפינן מגיעולי מדין ה"ת אפשר בכ"ח מקדירה לתבשיל לאו ד"ת (ואף הדמיעין בר"ט ז"ל פי"ז ממ"א משמע הגעלת כלים ר"ת היינו לכתחלה צותה התורה להגיעיל דאין מבטלין איסור א"ג דהוה ר"ת עכ"ל צ"ח וצ"ט משא"כ אם בישל אין לאסור מ"ה)

III. Using Utensils for Parve Food

12. חולצין דף קיא.ב.

איתמר, דגים שעלו בקערה,
רב אמר: אסור לאכלן בכותח,
ושמואל אמר: מותר לאכלן בכותח,
רב אמר אסור - נותן טעם הוא,
ושמואל
אמר מותר - נותן טעם בר ג"ט הוא:

דגים שעלו בקערה - מן הכלי כשהיו

רותחין נתנן לתוך הקערה שאכלו זה צפר אסור לאוכלן צכותח - לפי שהצפר נותן זהם טעם נותן טעם צר נותן טעם הוא - אם היו מצושלים עם צפר ממש היה אסור לאוכלן צכותח אי נמי מודה שמואל שאסור לאכול חלב רותח בקערה דנותן טעם ראשון הוי כצפר גמור אצל קערה זו היא עלמא אינה צפר אלא על ידי נותן טעם ואינה כצפר:

13. אמר חזקיה משום אביי, הלכתא: דגים שעלו בקערה - מותר לאוכלן בכותח **תוספות** - ומתוך לשון הקונט' משמע **דאין חלוק בין עלו לנתבשלו** דלעיל גזי נותן טעם צר נותן טעם פירש בקונטרס דאם היו מצושלים עם צפר ממש או לאכול חלב בקערה מודה שמואל דאסור דהוי נותן טעם ראשון משמע מתוך פירושו דמצושלים עם צפר הוא דאסור אצל מצושלים עם הקערה שרי

14. שלחן ערוך יורה דעה צה:א-ב

א. דגים שנתבשלו או שנצלו בקדירה של בשר א רחוצה יפה, שאין שום שומן דבוק בה, מותר לאכלם בכותח, משום דהוי (א) נותן טעם [ב] בר נותן טעם דהיתרא. ואם לא היתה רחוצה יפה, ג] אם יש בממש שעל פי הקדירה יותר מאחד בששים בדגים, אסור לאכלם בכותח.
ב. ביצה שנתבשלה במים בקדירה חולבת, מותר לתת אותה בתוך התרנגולת ד] אפילו לכתחלה. ה] אבל אם נתבשלה בקדירה עם בשר, ו] ואפילו בקליפה, אסור לאכלה בכותח. הגה: ז] ויש מהמירין בצלייה ובישול לאסור נותן טעם בר נותן טעם. (ריב"ן בשם רש"י ובארוך כלל ל"ד הביא המרדכי וא"ז). ג. והמנהג לאסור לכתחלה, ד (ב) ובדיעבד מותר בכל ענין (סמ"ק וארוך). ודוק לאכול עם חלב והבשר עצמו, ה (ג) ח] אבל ליתנן בכלי שלהם, מותר לכתחלה (באיסור והיתר הארוך), וכן נהגו. ט] וכן אם לא נתבשלו או נצלו תחילה, ו רק עלו בכלי של בשר, מותר לאכלן עם חלב עצמו. וכן להיפך (סברת עצמו). י] וכן אם היה הכלי שנתבשלו או נצלו בו לפגם, שלא היה בן יומן, ונהגין היתר לכתחלה לאכלו עם המין השני (שם בארוך). יא] וכל זה כשהמאכל אינו דבר חריף, (ד) אבל אם היה דבר חריף, כגון שבשלו דברים חריפים בכלי של בשר, ז אפילו אינו בן יומן, או שדכו תבלין במדוך של בשר, אם אכלו בחלב, אסור אפילו בדיעבד ח יב] עד דאיכא ס' יג] נגד הבשר הבלוע בהם (בארוך כלל כ"ד וכן משמע בתשובת הרשב"א סימן תמ"ט וב"י סי' צ"ו בשם סה"ת והגהות ש"ד סי' ס"ב בשם מהר"ש ואגור בשם מרדכי). יד] ומכל מקום לא מקרי מאכל דבר חריף משום מעט תבלין שבו, רק אם כולו הוא דבר חריף. ורובו ככולו (וע"ל סימן צ"ו).